

EUROPEAN UNION

www.skargarden.com

Svenska
3:e upplagan

Programperioden för Interreg IIIA Skärgården var åren 2000–2006.
Sista dag för projektverksamhet inom programmet var 31 december 2007.

INTERREG IIIA Skärgården 2000–2006

2000 RG 160 PC 001

Interreg IIIA Skärgården programmet omfattade skärgårdarna i landskapet Egentliga Finland, vissa skärgårdsområden i landskapet Nyland, hela landskapet Åland samt Stockholms läns skärgård. Vissa skärgårdsdelar i Uppsala län och Södermanlands län deltog i programmet som så kallade angränsande områden.

Nämnda Interreg-område, som består av flera tusentals öar i Östersjön, har stora likheter avseende historia, traditioner, kultur och ursprungliga levnadsbetingelser. Detta utgjorde grunden för det gränsöverskridande samarbetet. Språkligt sett förenas de svenska och åländska delregionerna och stora delar av skärgårdsområdena i den finska delregionen av det svenska språket. En betydande del av befolkningen i den finska delregionen, speciellt i kustkommunerna, är dock finskspråkig.

Den 3 april 2001 godkändes programmet av EU-kommissionen och den sista december 2007 var sista dagen för projektverksamhet inom programmet. Programmet omfattade totalt 17,7 miljoner euro, där EU bidragit med hälften av projektpengarna och Finland, Åland och Sverige med andra

hälften i nationell offentlig finansiering. Utöver detta hade vissa projekt även privat medfinansiering.

Programmet var indelat i tre insatsområden: Näringsliv, Miljö och samhälle samt Tekniskt stöd.

Programmets övergripande mål var att utveckla skärgården till en aktiv region med en balanserad och ekologiskt hållbar utveckling. Med det avsågs dels att behålla en aktiv och fast bosatt befolkning i skärgården, dels att skapa ett anpassat och på regionala styrkor baserat näringsliv samt att avvärja hoten mot skärgårdens miljö.

Jämfört med tidigare programperiod, Interreg IIA Skärgården, har antalet projekt varit färre men de flesta av projekten har istället varit större och omfattat mer finansiering.

Totalt förordades 29 projekt finansiering till en sammanlagd summa EU-medel av drygt 7,9 miljoner euro vilket motsvarar 98 % av programmet totala projektmedel.

Visjonen för Interreg IIIA Skärgården programmet var att regionen skulle bli en lika känd gränsöverskridande region som Alperna.

Alperna är idag en känd region som består av flera regioner och länder med egna särdrag. På samma sätt skulle skärgården på sikt kunna utvecklas till en gränsöverskridande region med egen profil, samtidigt som den består av delregioner med egna särdrag. En sådan region har förutsättningar för en fortsatt balanserad och hållbar utveckling.

Mål - Programmets övergripande mål var att utveckla skärgården till en aktiv region med en ekonomiskt balanserad och ekologiskt hållbar utveckling.

Det övergripande målet konkretiserades i följande delmål:

- ◆ Att behålla en aktiv och fast bosatt befolkning i skärgården.
- ◆ Att skapa ett anpassat och på regionala styrkor baserat näringsliv, som så långt som möjligt kan stå på egna ben.
- ◆ Att avvärja hoten mot skärgårdens miljö.

Programmets sysselsättningsmål var att öka sysselsättningen med 150 personer jämnt fördelat på män och kvinnor.

Jämställdhetsperspektivet genomsyrade alla åtgärder i programmet, och inom ramen för programmet fanns det även möjligheter att genomföra riktade åtgärder till förmån för kvinnor eller män i syfte att öka jämställdheten.

Miljötankande och ekologisk hållbarhet genomsyrade hela programmet. Ekologisk hållbarhet var också ett av de kvalitetsvärden som programmet skulle medverka till att öka. Vidare skulle hot mot skärgårdens miljö och natur identifieras och avvärjas och skärgårdens egna verksamheter skulle bygga på respekt för naturen, kulturmiljön och ekologisk uthållighet.

När grundförutsättningar för informationssamhället tagits fram i respektive delregion skulle Interregprogrammet bidra till sammankopplingar av nätverk mellan skärgårdarna i regionen.

Programmets kvantitativa mål

◆ Antal nya/bevarade arbetsplatser i regionen	Arbetsstillfällen (st)	+150 inom hela regionen, fördelade lika på män och kvinnor
◆ Gäster utanför högsäsong (juni-aug)	Övernattande gäster (st)	+50.000

Insatsområde 1. Näringsliv

◆ Antal gränsöverskridande nätverk mellan företag/näringslivsorganisationer	Nätverk (st)	+10
◆ Antal gemensamma marknadsföringsprojekt	Projekt (st)	+15
◆ Antal gemensamma IT-projekt	Projekt (st)	+5

Insatsområde 2. Miljö och samhälle

◆ Antal organisationer involverade i gränsöverskridande miljösamarbete	Organisationer (st)	+10
◆ Utarbetande av gemensam miljöstrategi för skärgården	Strategi (st)	+1

På nästa sida återfinns en sammanfattande tabell över programmets alla projekt. Tabellen visar EU: s andel av finansieringen. Projektens totala budget är i regel minst dubbelt så stor.

Projektlista med programmets totala projektmedel

INTERREG IIIA SKÄRGÅRDEN
2000 RG 160 PC 001

Av Styrkommittén förordade projektmedel

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Totalt
Åtgärd 1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring								
1 Skärgårdssmak	277 510	277 527	272 000					827 037
2 Skärgårdens visturné		12 663						12 663
3 Sokrovicha Arhipelaga		90 401	72 321	67 640				230 362
4 Skärgårdens Segelskutor			22 500	25 050	25 050			72 600
5 Sjövägar				72 616	89 500	89 500		72 616
6 Varumärket Skärgårdsleden					120 000	120 000	120 000	360 000
7 Skärgårdsmuseer					21 234	50 133	41 203	112 570
8 Archipelago Raid						95 502	102 498	198 000
9 Skutkultur						83 030	83 030	166 060
10 www.skargarden.com/www.scandinavianislands.com						10 752	19 198	29 950
11 Finska kriget							11 000	11 000
◆ Summa Åtgärd 1.1								2 092 858
Åtgärd 1.2 Näringslivsutveckling								
12 Skärgårdssmak-Hantverk	91 662	121 100	134 000					346 762
13 Skärgårdssmak-Krog	155 574	206 884	202 150					564 608
14 Skärgårdssmak-Butik	90 821	104 283	120 500					315 604
15 Skärgårdssmak-Råvaror	60 795	109 200	82 328	38 000				290 323
16 Postvägen		82 967	101 625	78 231				262 823
17 Skärgårdskultur		19 824	24 658	16 463	21 264			82 209
18 Skärgårdsleden		57 067	58 969	62 056				178 092
19 Kulturmarksvård				42 423	147 420	110 258	6 500	306 601
20 Mera Skärgårdssmak				158 000	213 358	156 472	3 500	531 330
21 Skärgårdens logistiska nätverk och knutpunkter				64 380	77 913	64 341	64 408	271 042
22 Scandinavian Islands (tidigare SKARGARDEN)					18 674	206 201	273 444	498 319
23 BUS- barns och ungdomars skärgård						59 980	89 970	149 950
24 Distansarbetaren							57 000	57 000
◆ Summa Åtgärd 1.2								3 854 663
Åtgärd 2.1 Miljö								
25 Fiskyngelproduktion		92 547	98 573	87 607	60 160			338 887
26 Skärgårdens Kulturmarker	39 863	181 002	179 107	112 469				512 441
27 Bättre Vattenkvalité			74 403	123 858	103 947	99 878		402 087
28 Gemensamt beslutstödssystem				61 369	86 187	94 675	104 930	347 161
29 SkärgårdsMILJÖ				65 202	166 522	77 520	55 000	364 244
◆ Summa Åtgärd 2.1								1 964 820
◆ Reserverat per 31 december 2007 (98% av programmets totala projektmedel)						7 912 341		

8

Valutan är i EURO

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

Skärgårdssmak

Huvudsökande: Nordiska ministerrådets Skärgårdssamarbete

Nationella offentliga medfinansierare:

Ålands landskapsregering, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Uppsala läns landsting, Östhammars kommun, Nylands förbund, Sydvästra Finlands TE-central, Skärgårdssamarbetet.

Projektid: 1.9.2000–30.4.2004

www.skargardssmak.com

”Skärgårdssmak”-projektet kom igång redan under Interreg IIA –programmet och utvecklades till en storsatsning på kvalitetstänkande och profilering av skärgårdsregionen. Under Interreg IIIA –programmet utgjorde huvudprojektet Skärgårdssmak ett paraplyprojekt för varumärket Skärgårdssmak.

Tillsammans med de fyra delprojekten (hantverk, krog, råvaror och butiker) bildade huvudprojektet en stark helhet som gick i spetsen för förverkligandet av visionen ”Skärgården lika känd som Alperna som region räknat”.

Sammanlagt har ca 150 företag medverkat i Skärgårdssmak, varav 50 krögare. Projektet ledde till en klart ökad omsättning bland de företag som var involverade. Projektet riktade sig i första hand till närområdet Mälardalen och Sydvästra Finland samt Åland. Projektet avslutades i april 2004 då varumärket ”Skärgårdssmak” övertogs av två företagareföreningar, en i Finland och en i Sverige. Företagareföreningarna fortsatte sedan det goda arbete som startades genom projektet och år 2007 bildades aktieföretaget Skärgårdssmak AB.

9

Skärgårdens Visturné 2002

Huvudsökande: Visans Vänner på Åland r.f. Finland

Nationella offentliga medfinansierare:

Ålands landskapsregering, Egentliga Finlands Förbund, Länsstyrelsen i Stockholms län, Nynäshamns kommun, Norrtälje kommun, Geta kommun, Kumlinge kommun, Korpo kommun, Nagu kommun, Dragsfjärds kommun

Projekttid: 1.3.2002–31.3.2003

Tanken om att föra ut kulturaktiviteter i skärgårdsregionerna i form av visor föddes redan i mitten av 1990-talet. År 1998 genomfördes den första egentliga Visturnén genom hela skärgårdsregionen Stockholm, Åland och Åboland. Visturnén stöddes då finansiellt bl.a. genom Interreg IIA -programmet.

Utgående från de goda erfarenheterna av denna turné bildades år 1999 Skärgårdens Visförbund, som anhöll om Interreg IIIA-finansiering för projektet ”Skärgårdens visturné 2002”. Syftet med projektet var att bidra med en kulturell fördjupning i visornas värld bland den lokala bosättningen i skärgårdsregionerna och att knyta kontakter till kulturutbudet och kulturorganisationerna på respektive konsertort. Samtidigt ville man utveckla samarbetet inom viskonsten mellan de tre regionerna. Visturnén samarbetade med andra projekt för att få en så djup förankring som möjligt i samarbetet mellan regionerna.

Projektet gav arbetstillfällen för trubadurer och andra kulturarbetare, skapade nätverk mellan olika aktiviteter inom kulturen och stödde skärgårdsnäringarna.

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

Sokrovisha Arhipelaga Marknadsföring i Ryssland av specialresor producerade på Åland och i Åbo skärgård

Huvudsökande: Turku Touring Finland

Medsökande: Ålands Turistförbund r.f. Finland, Åbolands Turistförening r.f. Finland

Nationella offentliga medfinansierare:

Egentliga Finlands Förbund, Ålands landskapsregering, Turku Touring, Ålands turistförbund, Region Åboland

Projekttid: 1.10.2001–3.9.2004

I slutet av 1990-talet ökade andelen ryska turister i Finland kraftigt. Inom ramarna för Interreg IIA -programmet genomfördes därför redan åren 1998-2000 projektet ”Arkipelag” som gjorde skärgården känd bland ryska researrangörer och konsumenter.

Utgående från de erfarenheter man fått av projektet Arkipelag startades uppföljningsprojektet ”Sokrovisha Arhipelaga, marknadsföring i Ryssland av specialresor producerade på Åland och i Åbo skärgård”. Målsättningen med projektet var att skapa specialplanerade turistprodukter för den ryska markanden i vilka ingår olika programalternativ och aktiviteter. Speciell vikt fästes vid fiskeresorna och skärgårdens stugor. Målsättningen med projektet var att kännbart öka antalet resenärer som övernattar i skärgården.

I projektet inriktade man sig speciellt på små grupper och familjer som vill ha skraddarsytt program i skärgården eller företag och samfund som arrangerar konferenser, seminarier och incentiveresor.

Skärgårdens segelskutor

Huvudsökande: Skutföreningen Kustkultur i Finland r.f.

Medsökande: Ålands Sjöfartsmuseum Åland

Nationella offentliga medfinansierare:

Egentliga Finlands förbund, Ålands landskapsregering, Nylands förbund

Projektid: 2.1.2003–31.12.2005.

Jakter, galeaser, skonare och andra bondskutor var en vanlig syn i skärgården fram till mitten av 1900-talet då de ersattes av maskindrivna stålfartyg. Under 1980- och 1990-talet återupplivades segelfartygstreditionen och våren 2002 grundade representanter för organisationerna bakom traditionsfartygen i Finland riksorganisationen Skutföreningen kustkultur i Finland r.f.

Syftet och målsättningen med projektet ”Skärgårdens segelskutor” var att finna nya verksamhetsformer för traditionsfartygen med målsättningen att förbättra användningsgraden på fartygen och att stöda skärgårdens turistföretag genom ett samarbete med skärgårdens restauranger, butiker, inkvarteringsföretag och hamnar.

Miljö- och kvalitetsaspekterna betonades starkt i projektet som skulle skapa en gemensam marknadsföring och försäljning för alla fartyg.

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

Sjövägar

Huvudsökande: Sjöhusföreningen rf. i Finland

Medsökande: Statens maritima museer Sverige, Ålands Sjöfartsmuseum Åland

Nationella offentliga medfinansierare:

Egentliga Finlands Förbund, Ålands landskapsregering, Länsstyrelsen i Stockholms län

Projektid: 1.1.2004–31.12.2006 (projektet avbröts under 2004)

Det område som idag omfattas av Interreg IIIA -samarbetet utgjorde i århundraden det havsbundna svenska Östersjöväldets kärnområde. Skärgårdsområdet mellan rikshuvudstaden Stockholm och Åbo utvecklades till en aktiv och livskraftig region, genom vilket människor, varor och information flödade. I det gränsregionala samarbetet är det viktigt att lyfta fram och åskådliggöra vad kontakten över havet betytt under olika tider och att använda denna kunskap i profileringen av skärgårdsregionen.

Den övergripande målsättningen i projektet ”Sjövägar” var att ta fram och samla ny kunskap om skärgårdsregionens havsbundna historia och att använda denna kunskap för att stärka skärgårdsregionens profil både inom och utanför denna. Projektet arbetade främst med utvecklandet av en kvalitativ kulturturism.

Genom projektet etablerades kontaktnätverk mellan de medverkande kulturorganisationerna och museerna. Speciell vikt fästes vid att kulturaktiviteter och evenemang skulle förverkligas också utanför turistisk högsäsong.

Varumärket Skärgårdsleden

Huvudsökande: Ab utbildning sydväst/Yrkeshögskolan Sydväst Finland

Medsökande: Upplandsstiftelsen Sverige, Ålands naturbruksskola Finland

Nationella offentliga medfinansiärer:

Myndigheter och kommuner i Roslagen, på Åland i Åboland och Västra Nyland.

Projekttid: 1.1.2005–30.11.2007

www.skargardsleden.com

Skärgårdsleden är en frilufts- och aktivitets led som erbjuder besökare möjligheten att upptäcka att skärgården och kustområdena tillsammans är en aktivitetsdestination som erbjuder upplevelser av helt nya slag. Längs Skärgårdsleden kan man ta sig fram genom att vandra, paddla, cykla och rida samtidigt som man har möjlighet att njuta av det unika landskapet och bekanta sig med ett rikt kulturutbud.

Det finns också goda möjligheter till andra aktiviteter som segling, golf, tennis, m.m. Alla dessa komponenter kan idag kombineras i olika aktivitetspaket där också inkvartering, mat, service och transporter ingår – ett koncept som förhöjer upplevelsen under vistelsen.

De företagare som idag använder varumärket skärgårdsleden har alla genomgått en utbildning inom kundservice, kvalitet och miljö. Projektets ledstjärna var att varumärket Skärgårdsleden skulle stå för ett aktivt och miljömedvetet företagande, välplanerade och trygga produkter & arrangemang samt en god kundservice.

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

Skärgårdsmuseer

Huvudsökande: Sydostens landskapsförbund r.f., Finland

Medsökande: Stiftelsen Roslagsmuseet Sverige, Kökar Hembygdsförening r.f Åland

Nationella offentliga medfinansiärer:

Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Södermanland, Ålands landskapsregering, Egentliga Finland Förbund, Nylands förbund

Projekttid: 17.1.2005–30.9.2007

www.skargardsmuseer.net

De små museerna i skärgården har begränsade resurser och är isolerade från varandra. De har svårt att få tid och råd att byta erfarenheter och samverka med varandra. Målsättningen med projektet Skärgårdsmuseer var bland annat att ge de små skärgårdsmuseerna möjlighet att få nya perspektiv, erfarenheter och idéer och att utveckla verksamheten i till exempel pedagogik, utställningar, öppethållande, guidning och marknadsföring.

Genom projektet ville man också peka på och söka nya former för de små museernas möjligheter till att få mer intäkter, att få fler besökare och att bli synliga i media. Hantverk, souvenirer, böcker, småskrifter och olika museirelaterade produkter togs fram inom ramarna av projektet. Inom projektet samarbetade man med lokala leverantörer.

Målgruppen i projektet var drygt ett hundra skärgårdsmuseer inom skärgårdsregionen.

Archipelago Raid

Huvudsökande: Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

Medsökande: Region Åboland, Ålands turistförbund

Nationella offentliga medfinansiärer:

Stockholms läns landsting Länsstyrelsen i Stockholms län, Ålands landskapsregering, Egentliga Finlands Förbund, Region Åboland, Sydvästra Finlands TE-central.

Projekttid: 17.1.2005–30.11.2007

www.archipelagoraid.com

Projektet Archipelago Raid växte fram med tanke på att skapa ett internationellt sportevenemang med våra fantastiska skärgårdar och vackra natur som bas och arena. Målet med tävlingen Archipelago Raid var ursprungligen att få tävlingen erkänd bland de internationella toppseglarna, ett mål som till viss del redan hade uppnåtts när projektet startade.

Målsättningen med projektet Archipelago Raid var att göra Skärgården känd för övriga Europa. Genom att internationella toppseglare deltar i tävlingen väcker det ett intresse i respektive land. Det intresset togs tillvara genom att bjuda in internationella journalister från de deltagande länderna att bevaka sina landsmän. Detta skulle i sin tur leda till att Skärgården placerades på världskartan. Förutom att information om skärgårdarna vävdes in i TV-produktion samt skriftlig kommunikation och foton skapades en direkt koppling mellan alla deltagare och besökare.

Dessutom gav projektet Interreg IIIA Skärgården programmet och EU publicitet genom att varje deltagande team exponerade programmet. Målgruppen var de som är intresserade av segling. Tack vare skärgårdarna och den vackra miljön har TV-programmen även visat att de intresserar en bredare målgrupp oavsett intresse för sporten. Genom att lyfta fram skärgårdarna för allmänheten var syftet att öka intresset för och kännedomen om skärgårdarna.

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

Foto: Thierry Martinez

1.1 Skärgårdens profilering och marknadsföring

Skutkultur

Huvudsökande: Skutföreningen Kustkultur i Finland r.f, Finland

Medsökande: Ålands Sjöfartsmuseum Åland, Sveriges segelfartygsförening Sverige

Nationella offentliga medfinansiärer:

Egentliga Finland Förbund, Ålands landskapsregering, Nylands förbund, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län

Projekttid: 1.1.2006–30.11.2007

www.skutforening.org

Skutföreningen Kustkultur i Finland rf - Suomen Perinnepurjelaivat ry grundades hösten 2002 med syfte att utveckla branschen och verksamhetsförutsättningarna för traditionella segelfartyg samt att finna nya verksamhetsformer för detta flytande kulturarv. Målsättningen med projektet var att förbättra verksamhetsförutsättningarna för de seglande skutorna i Finland och Åland. Man såg ett behov av att nya verksamhetsformer för skutverksamheten behövde utvecklas för att framtiden för de seglande traditionella segelfartygen skulle tryggas.

Det primära var att öka kännedomen om skutkulturen, skärgården och skutornas situation i vårt moderna samhälle. En annan målsättning med projektet var att förhindra försäljning av skutorna utomlands, och därmed bevara skutkulturen i Finland, Sverige och på Åland. Man ville också få skolungdomar, beslutsfattare och den stora allmänheten att bli intresserade av skutverksamhet som en trevlig fritidssyssla. Till projektet hörde också att utveckla nya produkter och deltagarformer inom skutbranschen för olika målgrupper.

www.skargarden.com/ www.scandinavianislands.com - den virtuella porten till skärgårdsregionen

Huvudsökande: Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete

Nationella offentliga medfinansiärer:

Egentliga Finland Förbund, Ålands landskapsregering, Nylands förbund,
Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län

Projekttid: 1.5.2006–30.11.2007

www.skargarden.com, www.scandinavianislands.com

Syftet med projektet var att erbjuda samarbetspartners en arena för information och kommunikation samt att skapa ett arbetsredskap och ett arbetsforum för olika turisminriktade organisationer och projekt inom skärgårdsregionen.

Projektet var uppdelat i två helheter, dels den icke-kommersiella gränsregionalt inriktade delen med Skärgårdssamarbetets www.skargarden.com, dels en för kommersiellt bruk ämnad turismportal www.scandinavianislands.com.

En central målsättning för den sistnämnda portalen var att samla in den omfattande, men idag ännu utspridda informationen om skärgårdsregionens produkter och företag, systematisera denna information och göra den tillgänglig för olika användargrupper. Portalen kompletterade också projektet Scandinavian Islands (Skargarden) projektarbete eftersom det projektet huvudsakligen fokuserade på innehållet och funktionerna, inte de tekniska bitarna av hemsidan.

1.1 Skärgårdens profilering
och marknadsföring

Foto: Manne Stenros

1.1 Skärgårdens profilering
och marknadsföring

Finska kriget 1808–1809

Huvudsökande: Fortbildningscentralen vid Åbo Akademi/Skärgårdsinstitutet

Medsökande: Stockholms läns hembygdsförbund

Nationella offentliga medfinansiärer:

Stockholms läns landsting, Sydvästra Finlands TE-central

Projekttid: 1.1.2007–30.11.2007

<http://web.abo.fi/fc/reg/projekt/finska-kriget.htm>

Projektets huvudmålsättning var att göra händelser och platser relaterade till 1808–1809 års krig kända för Ortsbefolkning och turister, samt att inspirera lokala företag att skapa nya produkter inom historisk turism.

Det som hände i våra skärgårdsområden 1808–1809 är väl dokumenterat i olika verk både i Finland och Sverige, men är hittills okänt i bredare kretsar. En popularisering av materialet behövdes för att kunna inspirera skärgårdsbor och företagare att skapa intressanta turistmål och satsa mer på turism.

Projektets målsättningar var: 1) Att inspirera de tre skärgårdarnas boende att leta fram lokal information om händelser som pågick i skärgården och närbeläget fastland under de åren och utgående från det skapa lokala små evenemang och utställningar; 2) Att utgående från det material som skapas tillsammans med lokala aktörer få till stånd turistattraktioner om händelserna 1808–1809 och skärgårdens roll i dem; 3) Att börja planera förverkligandet av så kallade "tidsresor" med till exempel buss eller båt genom de tre skärgårdarna med lokala mindre varianter 1–2 dagar där lokala guider ger information om händelserna samt att 4) Framställa små guider om 3–4 händelser som väljs ut och som bland annat företagare och guider skulle kunna använda.

Skärgårdssmak – Hantverk

Huvudsökande: Nordiska ministerrådets skärgårdssamarbete

Nationella offentliga medfinansiärer:

Ålands landskapsregering, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Uppsala läns landsting, Östhammars kommun, Nylands förbund, Egentliga Finlands Förbund, Skärgårdssamarbetet

Projekttid: 16.4.2001–30.4.2004

www.skargardssmak.com

Målsättningen med projektet ”Skärgårdssmak – hantverk” var att genom en väl avvägd kombination av marknadsförings- och kompetenshöjande åtgärder skapa hållbara verksamhetsförutsättningar för skärgårdens hantverk. Målsättningen var att öka befintliga hantverkarens omsättning samtidigt som utrymme skulle skapas för nya hantverkare.

Skärgårdshantverkets kvalitet och kompetens förmedlades genom varumärket Skärgårdssmak. Tack vare projektet står skärgårdsregionens hantverk idag för kvalitet, mångfald och nytänkande och skärgården har ett jämförelsevis stort antal yrkesverksamma hantverkare.

Hantverkarnas produkter uppskattas även för det genuina, den lokala produktionen och de lokala råvarorna. Allt detta är något som ger värdefulla synergieffekter inte minst för turismen.

1.2 Näringslivsutveckling

Foto: Hanna Wiik, ”Brainstorm”, Guld viva

1.2 Näringslivsutveckling

Foto: Manne Stenros

Skärgårdssmak – Krog

Huvudsökande: Nordiska ministerrådets skärgårdssamarbete

Nationella offentliga medfinansiärer:

Ålands landskapsregering, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Uppsala läns landsting, Östhammars kommun, Nylands förbund, Sydvästra Finlands TE-central, Skärgårdssamarbetet

Projekttid: 1.12.2000–30.4.2004

www.skargardssmak.com

Inom projekthelheten Skärgårdssmak utgjorde krogarna det dragande lokomotivet och restaurangerna skulle fungera som förebilder och föregångare för övrig verksamhet i skärgårdsregionen. Krogarna utgjorde kärnan i Skärgårdssmaksatsningarna under Interreg IIA –programperioden och i oktober 2000 hade Skärgårdssmak redan 39 utvalda krogar med i verksamheten.

I detta projekt skulle dessa krogar ytterligare drillas och inspireras i sitt arbete med att skapa det nya skärgårdsköket. Den positiva bild som massmedia förmedlade via krogarna skulle ge ringeffekter för hela skärgården och begreppet skärgård skulle få en positiv laddning både för skärgårdsbor och för inresanden.

Det konkreta målet i projektet var att skapa Europas Bästa Kustkök. Verksamheten inriktades främst på seminarier i syfte att ytterligare höja kompetensen, men projektet deltog också i olika evenemang, tävlingar och gästspel. Inom projektet förstärktes också miljökonceptet i restaurangverksamheten.

Förutom ovan nämnda resultat förstärktes också samarbetet mellan krog och producent samt övriga deltagare i Skärgårdssmak.

Skärgårdssmak – Butik

Huvudsökande: Nordiska ministerrådets skärgårdssamarbete

Nationella offentliga medfinansierare:

Ålands landskapsregering, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Uppsala läns landsting, Östhammars kommun, Nylands förbund, Sydvästra Finlands TE-central, Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete

Projektid: 31.10.2000–30.4.2004

www.skargardssmak.com

Skärgårdsbutikernas sviktande kundunderlag i kombination med förändrat köpbeteende har konstaterats minska på intäkterna för butikerna i skärgården. Samtidigt var man medveten om att det fanns en stor potential för butikerna, att skärgården årligen besöks av ett stort antal människor och att antalet tillfälligt boende människor i skärgården är många.

Projektet med Skärgårdsbutikerna byggde på att arrangera utvecklingsseminarier som leddes av en egen projektledare och inspiratör som inte hade historik ifrån skärgården. Syftet var att dessa seminarier skulle leda till att ett eller flera utvecklingsprojekt som är gemensamma för de tre skärgårdarna skulle startas.

Målsättningen med projektet var att utveckla konceptet skärgårdsbutikerna mot en serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet och miljömedvetenhet. Konkret skulle projektet medföra en ökad sysselsättning och ökad omsättning i skärgårdens butiker med 10% per år samt skapa varaktig sysselsättning. Projektet skulle också bidra till en bättre miljö och att öka avsättningen på skärgårdens tjänster och produkter.

1.2 Näringslivsutveckling

1.2 Näringslivsutveckling

Skärgårdssmak – Livsmedel och råvaror

Huvudsökande: Delegationen för Ålands Lantmannagillen r.f. Finland

Medsökande: Finska Hushållningssällskapet Finland, Hushållningssällskapet i Stockholm och Uppsala län Sverige, Hushållningssällskapet i Södermanlands län Sverige

Nationella offentliga medfinansierare:

Ålands landskapsregering, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Nylands TE-central, Sydvästra Finlands TE-central, Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete

Projektid: 1.3.2001–30.6.2004

www.skargardssmak.com

Projekthelheten Skärgårdssmak skulle bland annat resultera i Europas bästa kustkök, baserat på ett välfyllt skaffereri av goda råvaror; Europas smakligaste råvaror. Målsättningen med projektet ”Skärgårdssmak – livsmedel och råvaror” var i första hand att utveckla råvaruproduktionen och livsmedelsförädlingen i regionen. Genom gemensamma marknadsåtgärder skulle man skapa större efterfrågan på skärgårdens råvaror och livsmedel vilket i förlängningen skulle betyda ökad avsättning och förbättrad lönsamhet.

En viktig del i projektet var att verka för att det i skärgården produceras kvalitets-, miljö- och smaksäkra råvaror och att förvalta och administrera märkningen av livsmedel och råvaror med Skärgårdssmak. Slutmålet var att öka antalet producenter med livsmedelsprodukter märkta med kvalitetsmärket Skärgårdssmak samt att öka antalet produkter.

Tillsammans med huvudprojektet Skärgårdssmak koordinerades och samordnades marknadsevenemang för att ytterligare förtydliga och förstärka varumärket Skärgårdssmak. Inom projektet sökte man också aktivt upp och stödde nya råvaruproducenter vars ambition var att arbeta med miljö, kvalitet och smak i sina produkter. Samtidigt skapades ett kontaktforum för skärgårdens producenter och produkter.

Postvägen

Huvudsökande: Väddö Folkhögskola, Sverige

Medsökande: Museibyrån på Åland, Åbo Landskapsmuseum Finland,

Nationella offentliga medfinansiärer:

Ålands landskapsregering, Stockholms läns landsting, Egentliga Finlands förbund

Projektid: 20.2.2002–30.10.2005

www.postvagen.com

Målsättningen med projektet ”Postvägen”, vars tema och innehåll bygger på den av drottning Kristina etablerade historiska postrutten från Sverige över Åland till Sydvästra Finland, var att bygga upp en projekthelhet där näringsliv och kultur stöder varandra. Genom Postvägen skulle de tre skärgårdsregionerna få tillfälle att exponera såväl turistföretagare, kulturarbetare och hantverkare vilka får sin utkomst säkrad via besöksaktiviteten längs denna historiska färdled. I projektet byggde man upp ett nätverk mellan turistföretagare i de tre skärgårdsregionerna. Postvägen kunde under sitt sista projektår räkna över 100 medlemmar vilka finns med som entreprenörer, hembygdsföreningar, museer och gallerier.

Den historiska Postvägen finns idag, tack vare att projektet, dokumenterad genom utmärkning i form av trafikupplysningsskyltarna i samtliga tre regioner samt enhetliga informationstavlor längs vägen. Detta var historiskt i sig eftersom det är första gången en gränsöverskridande verksamhet fått tillstånd av trafikmyndigheterna att använda samma symbolutförande. Vägen med dess historia finns idag dokumenterad i bokform och som en vandringsutställning med en gedigen utställningskatalog. Auktoriserade Postvägenguidar har utexaminerats i samtliga tre regioner och tre föreningar, vilka kommer att arbeta vidare med postvägen, har grundats. Logotypen för Postvägen har blivit ett etablerat kännemärke för kvalitet, värdskap och omtanke och de årliga evenemangen Postförslingen och Postrodden är synliga publikevenemang.

1.2 Näringslivsutveckling

1.2 Näringslivsutveckling

Skärgårdskultur

Huvudsökande: Väddö folkhögskola Sverige

Medsökande: Sydostens landskapsförbund Finland, Kökars hembygdsförening

Nationella offentliga medfinansiärer:

Länsstyrelsen i Stockholms län, Egentliga Finlands förbund, Ålands landskapsregering

Projektid: 1.1.2002–31.12.2005

Projektet ”Skärgårdskultur” bygger på ett gränsöverskridande kulturellt samarbete som pågick redan under senare delen av 90-talet. Projektets målsättning var att stärka skärgårdsidentiteten och att skapa en hållbar utveckling för kulturarbetare verksamma i skärgården. Inom projektet ordnades årligen ett skärgårdarnas kulturting med 50–70 deltagare, arbetsseminarier och nätverksmöten vilka också fortsatte efter projektets slut.

Under projekttiden skapades en distansutbildning i skärgårdskunskap och i projektet ingick att det skulle genomföras ett antal kulturevenemang som skulle lyfta fram den lokala kulturen i skärgården. Projektets direkta målgrupp var de lokalt verksamma kulturarbetarna och kulturadministratörerna i skärgården samt indirekt naturligtvis också ordsbefolkningen. Härtill engagerades elever och lärare på skärgårdsskolor och representanter för hembygdsföreningar i olika delprojekt. Projektet stödde även skapandet av vänortskontakter mellan kommunerna i skärgårdsregionerna.

Skärgårdsleden

Huvudsökande: AB Utbildning Sydväst Finland

Medsökande: Ålands naturbruksskola Finland, Upplandsstiftelsen Sverige,

Nationella offentliga medfinansiärer:

Västra Finlands länsstyrelse, Ålands landskapsregering, Uppsala läns landsting,

Länsstyrelsen i Uppsala län, Upplandsstiftelsen, Östhammar kommun,

Stockholms läns landsting, Norrtälje kommun, Egentliga Finlands Förbund

Projekttid: 1.1.2002–31.12.2004

www.skargardsleden.com

En central utgångspunkt i projektet Skärgårdsleden var att visa vägen till naturen och skärgårdskulturen på ett hållbart sätt samt att öka tillgängligheten till skärgårdsområdets vackra natur och intressanta kultur. Avsikten med projektet var att förverkliga och marknadsföra en Skärgårdsled med start i Roslagen i Sverige, via Åland och Åboland till Kyrkslätt samt att längs Skärgårdsleden erbjuda besökare basservice av hög kvalitet samt olika slags produkter, tjänster och bokningsbara paket.

Tanken var att de bokningsbara paketen skulle säljas via försäljningsorganisationer och att produkterna skulle göras som paket med olika teman som mat, kultur, natur och speciella motionspaket. Inom projektet genomfördes också utbildningar för att bredda kunskapen inom företagande, kundbetjäning, kvalitetsmedvetenhet och miljö.

Marknadsföringen av skärgårdsleden gjordes i samarbete med de regionala turistorganisationerna, ett samarbete som idag har utvecklats till ett mer etablerat gränsregionalt samarbete. Ett övergripande mål för projektet var att man skulle bidra till att stärka känslan och uppfattningen bland medverkande aktörer att de hör till ett enhetligt skärgårdsområde.

1.2 Näringslivsutveckling

Foto: Magnus Wegler

1.2 Näringslivsutveckling

Kulturmarksvård, länken mellan människa och natur

Huvudsökande: Sydvästra Finlands miljöcentral

Medsökande: Upplandsstiftelsen Sverige, Ålands Hushållningssällskap r.f Sverige, Centrum för biologisk mångfald Sverige

Nationella offentliga medfinansiärer:

Ålands landskapsregering, Sydvästra Finlands miljöcentral, Egentliga Finlands Förbund, Sydvästra Finlands T&E Central, Centrum för biologisk mångfald, Upplandsstiftelsen

Projekttid: 1.9.2004–31.3.2007

Syftet med projektet ”Kulturmarksvård” var att skapa eller återställa en levande landsbygd vid kust och skärgård, genom att öka sysselsättningen inom landskapsvården och härigenom gynna såväl natur- och kulturmiljövården som friluftslivet. Det bästa nyttjandet av detta landskap är att kombinera produktion av livsmedel med produktion av biologisk mångfald samt rekreations- och kulturhistoriska värden. Inom projektet strävade man efter att vidareutveckla idéer och lösningar inom landskapsvården gällande till exempel naturbeteskött, närslakteri, marknadsföring samt förmedling av djur och betesmarker. Inom projektet ordnades också hjälp till nya entreprenörer och kurser inom landskapsvård, ett behov som uppdagats genom bland annat projektet ”Skärgårdens kulturmarker”. Ett annat mål var att informera om det specialstöd för miljöinsatser som finns från EU och stödets inverkan på skärgårdens kulturmarker i Europa.

Den övergripande målsättningen med projektet var att förbättra de lokala entreprenörernas möjligheter till sysselsättning inom landskapsvård i skärgården och att förmedla turisminriktad kunskap om skärgårdens kulturlandskap. Vidare ville man öka samarbetet mellan projektparterna, lokala entreprenörer och olika naturvårdsorganisationer i de tre områdena.

Mera Skärgårdssmak!

Huvudsökande: Skärgårdssmak i Finland r.f. Åland

Medsökande: Skärgårdssmak i Sverige

Nationella offentliga medfinansiärer:

Nylands förbund, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, TE-centralen, Ålands landskapsregering, Landstinget Uppsala, Länsstyrelsen i Stockholm

Projektid: 1.4.2004–28.2.2007

www.skargardssmak.com

Projektet Skärgårdssmak startade 1996 då det fick stöd ur Interreg IIA-programmet. Stödet till Skärgårdssmak fortsatte under Interreg IIIA-programmet fram till och med början av år 2004. Skärgårdssmak utvecklades enormt under denna tid och är idag ett aktiebolag som står på egna ben. Skärgårdssmak är idag ett känt varumärke i hela regionen och när de två Skärgårdssmakföreningarna, en svensk och en finsk, bildades 2004 var det hela 111 företag och företagare (drygt 80% av de företag som deltog i Skärgårdssmakprojekten) som bestämde sig för att vara med och driva Skärgårdssmak.

Inom projektet Mera Skärgårdssmak! satsade man på kompetensutveckling, gemensam marknadsföring och på att bredda företagarnätverket samt stärka företagens kraft och överlevnad året runt. Ett annat mål var att hitta nya verksamhetsnischer som skulle passa in i den ram Skärgårdssmak dittills skapat. Bland de nya verksamheterna kan nämnas en ökad satsning på fisket inom regionen, bättre logistik samt nya förädlade produkter producerade i skärgården.

1.2 Näringslivsutveckling

Foto: Manne Stenros

1.2 Näringslivsutveckling

Skärgårdens logistiska nätverk och knutpunkter

Huvudsökande: Åbo Universitet

Medsökande: Ålands Handelskammare Finland

Nationella offentliga medfinansiärer:

Ålands landskapsregeringen, Egentliga Finlands förbund, Region Åboland

Projektid: 1.6.2004–31.8.2007

Statens roll i skärgårdens förbindelsestrafik har med åren blivit allt större. Denna i och för sig positiva utveckling har lett till att man fäst mindre uppmärksamhet vid den infrastruktur som under alla förhållanden gör att det är möjligt för berörda intressenter såsom företag och den kommunala servicen i skärgården att röra sig inom regionen.

Projektets första målsättning var att, med hjälp av nutida register och material, presentera en helhetsbild av det logistiska nätverket i hela Skärgårdshavet. I projektets andra skede var målsättningen att verifiera och förstärka helhetsbilden som skapats i det första skedet. Detta skedde i samarbete med ledande kommunala tjänstemän, förtroendevalda i kommunerna samt representanter för näringslivet.

Målet med projektet var att utreda både existerande och potentiella nätverk, telematiska och traditionella, samt de centrala element som hänför sig till nätverkens knutpunkter med syftet att sammanföra telematiska nätverk med traditionella logistiska nätverk (vägar och vattenförbindelser).

Samtidigt gjordes en behovsanalys av olika logistiska nätverk, där man kartlade skärgårdsbefolkningens, företagarnas och förvaltningens tankar om hur de logistiska nätverken bäst kunde främja utvecklingen. Som referensram för utvecklandet av de logistiska nätverken användes trafiknätverket i Stockholms skärgård.

Scandinavian Islands (tidigare SKARGARDEN)

Huvudsökande: Haninge kommun, Sverige

Medsökande: Region Åboland Finland, Ålands landskapsregering,
Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete

Nationella offentliga medfinansierare:

Haninge kommun, Region Åboland, Ålands Landskapsregering,
Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete, Stockholms läns landsting/RTK,
Länsstyrelsen i Stockholm, Länsstyrelsen i Uppsala, Länsstyrelsen i Sörmland,
Nynäshamns och Värmdö kommuner

Projektid: 20.8.2005–31.12.2007

www.scandinavianislands.com

Målsättningen med projektet Scandinavian Islands var att öka skärgårdsturismens tillgänglighet och konkurrenskraft på den internationella turistmarknaden. Inom projektet inledde man ett proaktivt samarbete mellan näringslivet, intressenter och förvaltande myndigheter kring småskalig långsiktigt hållbar turism, samt arbetade för att stärka de offentliga aktörernas förutsättningar att stötta och vägleda den lokala näringen.

Projektets målgrupper var tidigare interregprojekt med inriktning på turism, produktägare och arrangörer av turism i skärgården samt förvaltande intressenter till den maritima natur- och kulturmiljön, kommunal och regional förvaltning, intresseorganisationer och näringslivet.

Projektet förväntades bland annat resultera i en gemensam destinationsbeskrivning för hela skärgården och ett 30-tal bokningsbara och enhetliga spetsprodukter med tydligt fokus på affärsmässighet och långsiktig hållbarhet. Man utarbetade också en modell för hur kommuner och länsstyrelser kan stimulera besöksnäringen till ett mer långsiktigt hållbart företagande.

I projektets försäljningsfrämjande del ingick tio säljmöten hos de främsta Nordenagenterna i Storbritannien och sex säljmöten hos de främsta Nordenagenterna i Holland och Tyskland, en reserverad katalogplats i utländska rese kataloger och publicerade resereportage i utländska tidningar samt ett väl förankrat och inarbetat nätverk av agenter i Tyskland, Holland och Storbritannien.

1.2 Näringslivsutveckling

1.2 Näringslivsutveckling

BUS barns- och ungdomars skärgård

Huvudsökande: Region Åboland

Medsökande: Intresseorganisationen för ungdomar i skärgården (SKUNK), Åland
Skärgårdens intresseföreningars kontaktorganisation (SIKO), Sverige

Nationella offentliga medfinansierare:

Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholms läns landsting, Ålands landskapsregering,
Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete, Egentliga Finlands förbund, Nylands förbund,
Länsstyrelsen i västra Finlands län

Projektid: 1.4.2006–30.11.2007

<http://www.moja.nu/bus/>

Projektet BUS utvecklades för ungdomarna i skärgårdsområdena i Nyland, Åboland, Åland och Stockholm. Skärgårdsområdet är beroende av starka individer som har intresse av och vilja att upprätthålla en levande skärgård gällande natur, miljö, befolkning, kultur, företagsamhet och allmän samhällsstruktur. Projektet fokuserade på att skapa och öka ungdomars delaktighet samt på att stärka ungdomarnas skärgårdsidentitet.

Genom konkret ungdomsverksamhet, gavs ungdomarna möjligheter att påverka sin närmiljö och kommunernas verksamhet (aktivt medborgarskap). Andra syften med projektet var att stärka skärgårdsidentiteten och gemenskapen i skärgården, att skapa ungdomsnätverk och att utveckla samarbetsformer. Genom att ge ungdomarna möjlighet att påverka sin närmiljö vill man bromsa den negativa attityden till livet i skärgården, stärka skärgårdsidentiteten, skapa gemenskap samt lyfta fram möjligheten för en positiv utveckling och framtid i skärgården.

Distansarbetaren

Huvudsökande: Åbo Universitet

Medsökande: Ålands arbetsmarknads- och studiestöds myndighet,
Yrkeshögskolan Sydväst

Nationella offentliga medfinansierare:

Ålands landskapsregering, Egentliga Finlands förbund, Nylands förbund

Projekttid: 1.11.2006–30.11.2007

Det senaste årtiondet har man sett distansarbete som en möjlighet för att förhindra avfolkningen i skärgården. Genom distansarbete kan nya yrkeskategorier arbeta utifrån skärgården, antingen på heltid eller periodvis. Orsaken till att distansarbete tillsvidare inte fått den betydelse man hoppats på kan spåras till två huvudfaktorer: 1) bristen på adekvat IT-infrastruktur (kapacitet, driftsäkerhet) och 2) en arbetskultur som inte främjar ett självständigt arbetssätt.

Dessutom har inflyttningen till skärgården hämmats bland annat på grund av brist på attraktiva boendemöjligheter och därtill hörande infrastruktur. Möjligheten till natur- och havsnära boende i eget hus på egen tomt är den främsta orsaken till intresset för inflyttning till skärgården. IT- infrastrukturen förbättras kontinuerligt och snabba dataförbindelser har idag byggts ut även i skärgården och i arbetslivet har olika typer av mobilt arbete blivit allt vanligare.

Projektets syfte var att sammanföra de finländska och åländska erfarenheterna av att utveckla distansarbete och övrigt kunskapsbaserat, IT-intensivt arbete och att starta konkreta pilotprojekt som på sikt skulle skapa modeller för hur man kan tillföra skärgården arbetsplatser genom distansarbete, företagarkerksamhet och utlokalisering av arbetsplatser. Projektet kan också ses som en förstudie inför de satsningar på främjandet av distansarbetet och företagandet i skärgården som eventuellt kan göras under den kommande strukturfondsperioden 2007–2013.

Projektets konkreta målsättning var att skapa en modell för inflyttning till skärgården och att underlätta möjligheterna för nuvarande invånare och inflyttare att producera och sälja tjänster till företag baserade på andra platser, närmast i angränsande metropoler.

1.2 Näringslivsutveckling

1.2 Miljö

Fiskyngelproduktion i grunda havsvikar

- underlag för naturvärdesbedömning och fysisk planering

Huvudsökande: Upplandsstiftelsen, Sverige

Medsökande: Fiskeriverket, Kustlaboratoriet Sverige, Husö biologiska station,
Åbo Akademi Finland, ARONIA, Yrkeshögskolan Sydväst och Åbo Akademi Finland

Nationella offentliga medfinansierare:

Upplandsstiftelsen, Fiskeriverket, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Stockholms län,
Ålands landskapsregering, Yrkeshögskolan Sydväst, Vilt och fiskerifonden,
Uppsala läns landsting, Stockholms läns landsting

Projekttid: 1.2.2002–31.12.2005

Östersjöns grunda havsvikar är biologiskt mycket produktiva och erbjuder en livsmiljö för många växt- och djurarter, varav ett flertal är hotade. Vikarna anses vara mycket viktiga lek- och uppväxtområden för fisk, till exempel gädda och abborre. Kunskaperna om olika fiskarters lek- och uppväxtmiljöer är bristfälliga, och det föreligger ett stort behov att identifiera viktiga områden samt att skydda dessa mot ingrepp som muddringar och utsläpp av näringsämnen. Behovet av dessa kunskaper understryks av larmrapporter från olika delar av skärgårdsregionen.

Målsättningen med projektet var att karaktärisera produktionen av fiskyngel i havsvikar utgående från bottenvegetationens utbredning och sammansättning samt olika omgivningsfaktorer. Detta ger möjligheter att ta fram indikatorer på miljötillstånd och miljö kvalitet i enlighet med de kriterier som anges i EU: s ramdirektiv för ytvatten samt de nationella miljömålen. Utifrån erfarenheterna och kunskaperna som skulle tas fram inom projektet var strävan även att utforma rekommendationer för hur systematiska inventeringar av grunda havsvikar bör utföras. Med ett skydd mot exploatering av viktiga reproduktionsområden skapas förutsättningar för förstärkta bestånd av flera fiskarter vilket i sin tur ger möjligheter för en levande skärgård där fisket och fisken ingår som en av de viktigaste komponenterna.

Projektet hade en bred målgrupp, från tjänstemän inom stat och kommun med ansvar för fysisk planering, naturskydd och miljöövervakning, till de olika näringar som nyttjar skärgårdens resurser.

Skärgårdens kulturmarker

Huvudsökande: Sydvästra Finlands miljöcentral

Medsökande: Upplandsstiftelsen Sverige, Länsstyrelsen i Södermanlands län Sverige, Centrum för biologisk mångfald Sverige

Nationella offentliga medfinansierare:

Sydvästra Finlands miljöcentral, Nystad kommun, Velkua kommun, Halikko kommun, Centrum för biologisk mångfald, Upplandsstiftelsen, Länsstyrelsen i Södermanlands län

Projekttid: 7.5.2001–31.8.2004

Egentliga Finlands samt östra Svealands kust och skärgård har gemensamma unika biologiska och kulturhistoriska värden knutna till odlingslandskapet och till traditionell markanvändning. I projektet ”Skärgårdens kulturmarker” kopplade man samman naturvård och landsbygdsutveckling med målsättningen att skötsel av kulturlandskap kan bli en verksamhet som gynnar både skärgårdsbefolkningen och skärgårdens natur.

I praktiken förverkligades projektet i samverkan med markägare, med vilka man tillsammans restaurerade igenväxande men värdefulla kulturmarker så att områdena i fortsättningen kan skötas inom småskaligt jordbruk. Vidare gavs information till markägare och allmänhet om kulturlandskapets värden, problem och skötselbehov. Man ville också säkra den långsiktiga skötseln av landskapet.

Detta förverkligades genom uppgörandet av skötselplaner för områdena (med gårds-visa besök), genom utveckling av restaurerings- och skötselmetoder för områden med höga naturvärden, genom att främja utvecklingen av ett småskaligt entreprenörskap inom landskapsskötsel samt genom stöddandet av produktionen av naturbeteskött från skärgården.

2.1 Miljö

2.1 Miljö

Bättre vattenkvalitet

– hållbar hantering av avloppsvatten i skärgården

Huvudsökande: Sydvästra Finlands miljöcentral Finland

Medsökande: Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län Sverige, Ålands landskapsregering, Nylands miljöcentral Finland

Nationella offentliga medfinansierare:

Sydvästra Finlands miljöcentral, Lundo kommun, Västanfjärds kommun, Mälardalsrådet, Skärgårdsstiftelsen, Nylands miljöcentral, Ekenäs kommun, Hangö kommun, Ingå kommun, Kyrkslätt kommun, Ålands landskapsregering

Projekttid: 1.8.2001–30.9.2007

I Finland och i Sverige bor ca 20 % av människorna utanför det centraliserade avloppsnätet. Det har beräknats att den belastning som dessa invånare föranleder vattendragen är större än det centraliserade avloppsnätet. Det finns ett klart behov för prövning och utvecklande av de nyaste metoderna kring rening av avloppsvatten för enskilda hushåll. Både nationella och internationella regelverk och bestämmelser kräver att också avloppsvattnet från båttrafiken tas om hand i stället för att det pumpas ut i havet. Man såg ett behov av en sammanställning av den kunskap och teknik som följer principen om hållbar utveckling, men som samtidigt är kostnadseffektiv.

Målsättningen med projektet ”Bättre vattenkvalitet – hållbar hantering av avloppsvatten i skärgården” var att samla in dokumenterad kunskap om olika avloppshanteringsalternativ för så kallat små avlopp och att i större skala pröva avloppssystem som enligt de senaste uppgifterna lämpar sig bra för tätorternas kantområden. I projektet undersökte man också de mest lovande metoderna för enskilda fastigheter. I projektet ingick olika pilotprojekt samt uppföljning av installerade system och deras funktion samt möjliga miljökonsekvenser.

Ytterligare skulle projektet utarbeta ett förslag till nätverk av mottagningsstationer för tömning av septitankar i fritidsbåtar inkl. annan service i projektområdena.

Ett gemensamt beslutstödsystem för effektiva vattenskyddsåtgärder i skärgårdarna Åboland-Åland-Stockholm

Huvudsökande: Åbo Akademi/Husö biologiska station Finland

Medsökande: Sydvästra Finlands miljöcentral Finland, Svealands kustvattenvårdsförbund Sverige, Ålands landskapsregering Finland

Nationella offentliga medfinansiärer:

Sydvästra Finlands miljöcentral, Svealands kustvattenvårdsförbund Sverige, Ålands landskapsregering

Projektid: 1.1.2004–30.11.2007

Enligt EU:s ramdirektiv för vatten skall alla vattenområden i EU vara av god ekologisk kvalitet senast år 2015. Åtgärdsprogrammen för att uppnå denna standard bör även vara kostnadseffektiva. Det finns ett tydligt behov av kunskap bland tjänstemän, politiker, företag och inte minst den breda allmänheten om vilka åtgärder som är de mest effektiva. Information till dessa grupper är av stor vikt för att Östersjön åter ska bli ett innanhav med goda ekologiska, ekonomiska och estetiska kvaliteter.

Syftet med projektet var att ta fram ett gemensamt beslutstödsystem uppdelat på en uppsättning delverktyg för hela skärgårdsregionen Åboland-Åland-Stockholm. Med hjälp av beslutstödsystemet skall det vara möjligt att i förväg utvärdera olika åtgärdsprogram för att förbättra vattenkvaliteten. Man skall kunna klargöra lokala och regionala åtgärds betydelse jämfört med åtgärder som genomförs på andra platser och därigenom kunna dra slutsatser om vilka åtgärder som är de mest effektiva.

En målsättning var att projektet skulle ge ökad förståelse för vilka faktorer som styr vattenkvaliteten i regionen och hur man snabbt och effektivt kan uppnå förbättrad vattenkvalitet.

2.1 Miljö

2.1 Miljö

SkärgårdsMILJÖ

Huvudsökande: Sydvästra Finlands miljöcentral, Finland

Medsökande: Ålands Landskapsregering Åland, Östersjönshus, intresseförening ÖVMC Aquaria vattenmuseum Sverige

Nationella offentliga medfinansiärer:

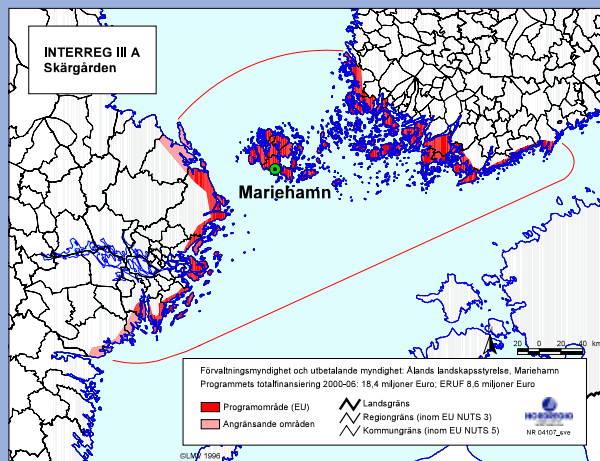
Egentliga Finlands Förbund, Ålands landskapsregering

Projektid: 15.9.2004–30.11.2007

Projektet SkärgårdsMILJÖ var ett paraplyprojekt där ett antal aktörer från Finland, Sverige och Åland samverkade för att förbättra miljön i skärgårdarna. Genom denna samverkan var förhoppningen att även relativt små projekt skulle få stor genomslagskraft.

Projektets långsiktiga mål var en förbättrad havsmiljö inom projektområdet samt att skapa ett fungerande nätverk mellan ländernas olika miljöaktörer. Projektets aktörer arbetade med ett antal begränsade teman eller delprojekt inom områdena: ”Informationsverksamhet för en bättre miljö”, ”Näringsverksamhet i ett ekologiskt perspektiv” och ”Båtlivets miljöpåverkan”. Varje delprojekt hade preciserade mål och utvecklades av en part i ett land. En särskild samverkansgrupp ansvarade sedan för att övriga länder skulle kunna ta del av de olika projektens resultat och stimulera till samverkan.

Projektet förväntades leda till ett fungerande nätverk mellan ländernas olika miljöaktörer, en ökad miljömedvetenhet bland projektets målgrupper och till en ökad användning av miljöanpassade, -biologiskt nedbrytbara oljor samt minskad användning av giftiga båtbottnfärger.

www.skargarden.com

Interreg IIIA-Skärgården

PB 1410, Strandgatan 7, AX-22111 MARIEHAMN

Tel. +358 18 25000, fax +358 18 21620